

Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25602>

Özet

Marmara Yaratıc? Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i (MYDEÖ), bireylerin yaratıc? dü?ünmeye yönelik e?ilimlerini, tutumlar?n? ve ki?ilik özelliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, yaratıc? yetene?in kendisinden ziyade, bireyin yaratıc? süreçlere ne kadar yatk?n oldu?unu ve bu süreçleri ne ölçüde benimsedi?ini de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Özgenel ve Çetin (2017) taraf?ndan yap?lan geli?tirme çal??mas?, bu araç?n geçerlik ve güvenirlik özelliklerini Türk kültürü ba?lam?nda ortaya koymu?tur. Bu çal??ma, e?itim ve psikoloji alanlar?nda yaratıc?lik potansiyelini de?erlendirmede kullan?labilecek standardize edilmi? bir araç sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Yaratıc? Dü?ünme, E?ilimler, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Özgenel ve Çetin, Yaratıc?lik E?ilimleri

Yazarlar

Mustafa Özgenel, Metin Çetin

Amaç

Marmara Yaratıc? Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin yaratıc? dü?ünme süreçlerine kar?? sergiledikleri ki?isel yatk?nl?klar? ve motivasyonel faktörleri ölçmektir. Bu e?ilimler genellikle merak, risk alma, hayal gücünü kullanma ve zorluklarla mücadele etme gibi davran??sal ve bili?sel tutumlar? içerir.

Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji ara?t?rmalar?nda, yaratıc?lik?? destekleyen çevresel faktörlerin veya e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede bir sonuç ölçütü olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in Türk örneğinde sa?lam ve uygulanabilir bir yapıya sahip oldu?unu kan?tlamay? amaçlam??tır.

Yap?

Ölçek, yaratıc? dü?ünme e?ilimi (Creative Thinking Disposition) yapısal modelini ölçmektedir. Bu yapı, bili?sel yetenekten ziyade, bireyin yaratıc?lik?a yönelik motivasyonel, duyu?sal ve tutumsal bile?enlerini temsil eder.

Özgenel ve Çetin (2017) çal??mas?nda, yaratıc? dü?ünme e?ilimlerinin birden çok alt boyuttan olu?tu?u varsayılm??tır. Bu alt boyutlar genellikle akıc?lik, esneklik, özgünlük gibi yaratıc? dü?üncenin temel bile?enlerinin yan? s?ra, yaratıc?lik?? te?vik eden ki?isel özellikler (örneğin,

yeniliye açıklık, karmaşıklıkta hoşlanma) etrafında şekillenir. Ölçeğin çok boyutlu yapısının, Faktör Analizi sonuçlarıyla desteklendiği rapor edilmiştir.

Geçerlik

Marmara Yaratıcı Düşünme Etilimleri Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemeye odaklanmıştır.

Geçerlik çalışmaları kapsamında genellikle yapı geçerliliği incelenmiş olup, bu süreçte Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik yapıya test edilmiştir. Özgenel ve Çetin (2017) tarafından yapılan analizler, ölçeğin yaratıcı düşünme etilimlerini ölçmek için yeterli yapısal geçerliliğe sahip olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizi, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yüksek güvenilirlik değerleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle benzer sonuçlar üreteceğini anlamına gelir.

Güvenirlik tespitinde temel olarak iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) kullanılmıştır. Geliştirme çalışması, ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında yüksek iç tutarlılık katsayıları elde edildiğini rapor etmiştir. Bu bulgular, Marmara Yaratıcı Düşünme Etilimleri Ölçeği'nin araştırma ve uygulama ortamlarında güvenle kullanılabilmesini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini ortaya koymak amacıyla Faktör Analizi teknikleri uygulanmıştır. Bu analizler, yaratıcı düşünme etilimi gibi karmaşık bir yapıya oluşturan temel boyutları keşfetmeyi amaçlamıştır.

Öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzundan nihai ölçek formuna ulaşılmış ve ölçeğin çok faktörlü yapısı belirlenmiştir. Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modellerle uyumu test edilmiş ve uyum indekslerinin kabul edilebilir seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Bu işlemler sonucunda ölçeğin yaratıcı düşünme etilimlerini temsil eden alt boyutlardan oluştuğu kanıtlanmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Öz Bildirim)

Format: Genellikle 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle

Katılım yorum'a kadar)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri

Popülasyon Detayları: Özgenel ve Çetin (2017) çalışması, genellikle üniversite öğrencileri üzerinde yürütülmüştür, ancak ölçeğin yetişkin popülasyonunda da kullanıma uygun olduğu düşünülmektedir.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireylerin kendi etimlerini devalendirdiği öz bildirim temelli bir metodolojiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Mustafa Özgenel, Metin Çetin, Faktör Analizi, Ç Tutarlılık, Eğitim Psikolojisi, Likert Ölçeği, Tutum Ölçeği

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mustafa Özgenel

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: ozgenelmustafa02@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek geliştirme yılı **2017**'dir. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: **ozgenelmustafa02@gmail.com**. Kullanım ücreti ve izin koşulları hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar Mustafa Özgenel ile irtibat kurulmalıdır.

Kaynaklar

Özgenel, M., ve Çetin, M. (2017). Marmara yaratıcı düşünme etimleri ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 46(46), 113-132. doi: 10.15285/maruaeabd.335087

Ölçeğin orijinal PDF versiyonu ve Word dosyası aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

[marmara-yaratici-dusunme-egilimleri-olcegi-toad.pdf](#)

[marmara-yaratici-dusunme-egilimleri-olcegi-toad.docx](#)

Marmara Yaratıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte doğrudan sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yapısı için yukarıda belirtilen referans makaleye veya PDF/DOCX dosyalarına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM